

WOJEWODA DOLNOŚLASKI

ZP-KNPS.431.3.14.2024.KJ

Pani
Izabela Aniolek
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy
Rodzinie w Jaworze
ul. Starojaworska 7
59-400 Jawor

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 23 września 2024 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, dnia 21 października 2024 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze
Dyrektor jednostki kontrolowanej	Pani Izabela Aniołek, zatrudniona na stanowisku Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze od dnia 28 lutego 2017 r. (dowód: akta kontroli, str. 27)
Zakres kontroli	Realizacja zadań powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 11 lipca 2024 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z o pomocy społecznej ¹ 2. § 6 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ² . Plan kontroli na II półroczu 2024 r. (KO-KZ.430.2.2024.RG) zatwierdzony w dniu 25 czerwca 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 11 lipca 2024 r. do dnia 2 sierpnia 2024 r.,
Kontrolerzy	1. Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr ZP-KNPS.0030.355.2024.KJ z dnia 5 lipca 2024 r., 2. Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr ZP-KNPS.0030.356.2024.KJ z dnia 5 lipca 2024 r. (dowód: akta kontroli, str. 11–13)

¹ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

² Dz. U. z 2020 r., poz. 2285, ze zm.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Izabela Aniołek – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Powiat Jaworski realizował zadania własne powiatu wynikające z art. 19 pkt 1, 2, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 ustawy o pomocy społecznej, które dotyczą:

- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami (pkt 1),
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa (pkt 2),
- przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze (pkt 6),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób (pkt 10),
- prowadzenia mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (11),
- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej (12),
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach (pkt 13),
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 14),
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu (pkt 15),

- podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17) – do dnia 31.12.2023 r.; od dnia 1.01.2024 r. zadanie realizowane jest w oparciu o art. 20 ust. 1 pkt 4a ustawy,
- sporządzania, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 18),
- utworzenia i utrzymywania powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 19).

Powiat Jaworski nie realizował natomiast zadań własnych powiatu wynikających z art. 19 pkt 7, 8 i 10a ustawy o pomocy społecznej, jak wyjaśnił Dyrektor PCPR, z uwagi na brak wniosków w zakresie:

- pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się (pkt 7),
- pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach³, mającym trudności w integracji ze środowiskiem (pkt 8),
- realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 10a).

Powiat Jaworski nie prowadzi na swoim terenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (zadanie wynikające z art. 19 pkt 11). Jak wyjaśnił Dyrektor PCPR podjęto działania w celu podpisania porozumienia z innym powiatem, który prowadzi tego typu Dom.

Powiat Jaworski realizował zadania powiatu z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 20 ust. 1 pkt 2, 3 i 4a ustawy o pomocy społecznej, które dotyczą:

³ t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 769 ze zm, dalej „ustawa o cudzoziemcach”

- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 2),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwoju specjalistycznego wsparcia (pkt 3),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 4a).

Powiat Jaworski w okresie objętym kontrolą nie realizował zadań własnych powiatu wynikających z art. 20 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej, jak wyjaśnił Dyrektor PCPR, z uwagi na brak wniosków w zakresie:

- pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacania za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 1),
- udzielania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej (pkt 4).

Powiat Jaworski w okresie objętym kontrolą realizował zadania wynikające z art. 112 ust. 8, 9, 12 i 13 ustawy o pomocy społecznej dotyczące:

- sprawowania przez Starostę przy pomocy powiatowego centrum pomocy rodzinie nadzoru na działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji (ust. 8),
- koordynacji realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (ust. 9),
- składania radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności PCPR oraz przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej (ust. 12),
- opracowywania i wdrażania lokalnych programów pomocy społecznej (ust. 13).

W okresie objętym kontrolą Dyrektor PCPR w Jaworze występował z powództwem alimentacyjnym jedynie wobec rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (art. 112 ust. 3).

Analiza dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe znajdujących się w aktach osobowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze wykazała, że Dyrektor i Zastępca Dyrektora PCPR posiadają wymagane kwalifikacje zawodowe, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Ponadto stwierdzono, że pracownicy socjalni, realizujący zadania własne powiatu oraz zadania z zakresu administracji rządowej z obszaru pomocy społecznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze, posiadali wymagane kwalifikacje zawodowe, zgodne z art. 116 ustawy. W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni nie otrzymywali dodatku do wynagrodzenia 400 zł wynikającego z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. Dyrektor PCPR wyjaśnił, że wykonywanie pracy socjalnej oraz przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w terenie nie należało do głównych, zasadniczych obowiązków pracowników socjalnych, w związku z tym ww. dodatek nie był im wypłacany.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W zakresie prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W poniżej wskazanych sprawach przyjęcie do domu pomocy społecznej następowało przed doręczeniem Stronom decyzji administracyjnej o ich umieszczeniu w dps lub przed wydaniem przez PCPR w Jaworze decyzji w tym zakresie, tj. w sprawie nr:
 - 1. M.C. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/14/24 wydana w dniu 6.03.2024 r. została odebrana przez Stronę w dniu 12.03.2024 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 7.03.2024 r. tj. przed doręczeniem stronie decyzji;
 - 3. M.Sz. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/43/23 wydana w dniu 21.12.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 5.01.2024 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 22.12.2023 r. tj. przed doręczeniem stronie decyzji;
 - 4. A.P. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/37/23 wydana w dniu 18.10.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 6.11.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 2.11.2023 r., tj. przed doręczeniem stronie decyzji;
 - 13. K.B. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/12/23 wydana w dniu 20.02.2023 r. została wysłana do kuratora Strony częściowo ubezwłasnowolnionej w dniu

8.03.2023 r., tj. po przyjęciu osoby do dps – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 22.02.2023 r.;

- 21. M.Sz. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/7/24 wydana w dniu 8.02.2024 r. została odebrana przez Stronę w dniu 9.02.2024 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 8.02.2024 r., tj. przed doręczeniem stronie decyzji;
- 27. J.Ć - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/2/23 wydana w dniu 3.01.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 12.01.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 11.01.2023 r., tj. przed doręczeniem stronie decyzji;
- 5. M.N. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/15/23 wydana w dniu 10.03.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 21.03.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 9.03.2023 r., tj. przed wydaniem decyzji;
- 8. K.Ch. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/3/23 wydana w dniu 11.01.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 19.01.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 5.01.2023 r. tj. przed wydaniem decyzji;
- 22. Z.Sz. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/8/23 wydana w dniu 6.02.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 7.02.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 3.02.2023 r., tj. przed wydaniem decyzji;
- 25. M.P. - decyzja w sprawie umieszczenia w dps Nr PCPR.8232/21/23 wydana w dniu 10.05.2023 r. została odebrana przez Stronę w dniu 10.05.2023 r. – przyjęcie osoby do dps nastąpiło w dniu 9.05.2023 r., tj. przed wydaniem decyzji.

W związku z powyższym, jeżeli nie zachodzą przesłanki z § 9 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej⁴, tj. nie występuje nagły przypadek, wynikających ze zdarzeń losowych, przyjęcie osoby do domu pomocy społecznej nie powinno mieć miejsca przed wydaniem i doręczeniem stronie decyzji w tym zakresie. Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵ organ administracji publicznej, który wydał decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia stronie, która jest podstawą zamieszkania w domu pomocy społecznej.

W aktach poszczególnych spraw znajdowały się kserokopie dokumentacji, w tym wywiadów środowiskowych. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że zgodnie z § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dps, dokumenty określone w ust. 1 i 2 tego paragrafu kompletuje ośrodek pomocy społecznej, który w przypadku kierowania osoby do domu

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm. dalej „rozporządzenie w sprawie dps”

⁵ t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm. dalej „k.p.a”

pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, dokumenty te przekazuje do właściwego ze względu na siedzibę domu, powiatowego centrum pomocy rodzinie celem wydania decyzji o umieszczeniu osoby w dps.

Mając na uwadze powyższe powiatowe centrum pomocy rodzinie, wydając decyzję o umieszczeniu osoby w domu pomocy społecznej, winno w aktach poszczególnych spraw posiadać wszystkie wskazane w przepisach dokumenty niezbędne do wydania stosownej decyzji, które zostały przekazane przez ośrodek pomocy społecznej. W przepisach regulujących zasady kierowania do domu pomocy społecznej nie ma bowiem zapisu dotyczącego przekazywania dokumentacji danej osoby do domu pomocy społecznej, w którym ma być umieszczona.

W zakresie prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono poniższą nieprawidłowość:

1. W podstawie prawnej wszystkich skontrolowanych decyzji nie przywołano przepisów szczegółowych i publikatora Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁶.

Artykuł 107 § 1 k.p.a. wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw wydania decyzji administracyjnej, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przebywanie osób w domu pomocy społecznej, w przypadku braku wystąpienia sytuacji nagłej, przed wydaniem decyzji administracyjnej w zakresie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej lub przed doręczeniem Stronom wydanych decyzji.
2. Błędne sformułowanie podstawy prawnej decyzji administracyjnych dotyczących kierowania osób do ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 249 ze zm.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, należy:

1. W przypadkach, kiedy nie występuje sytuacja nagła w domu pomocy społecznej umieszczać osobę po wydaniu decyzji administracyjnej w tym zakresie i doręczeniu jej stronie.

Podstawa prawna: art. 110 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

2. W podstawie prawnej decyzji administracyjnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły podstaw jej wydania. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4, pkt 5, pkt 6 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Dyrektora PCPR w Jaworze, drugi do Starosty Powiatu Jaworskiego, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Monika Kwil-Szczyńska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Starosta Powiatu Jaworskiego
2. a/a

